

Модул 2015: „Социален живот и материални лишения“

Регламент (ЕС) № 67/2014 на Комисията представя списъка на целевите второстепенни променливи, свързани с участието в социалния и културния живот и материалните лишения. Модул 2015 включва въпроси, отнасящи се до личното време, социалните контакти, срещи с приятели и роднини, участие в спортни активности и мероприятия, участие в благотворителни дейности, както и въпроси за материални лишения.

Основни характеристики на Модул 2015 Участие в социалния и културния живот и материални лишения:

- **Единици на наблюдение:**

Целевите променливи се свързват с два вида единици:

Всички променливи с изключение на свързаната с финансовите затруднения се прилагат за всеки настоящ член на домакинството на възраст 16 и повече години.

Променливата свързана с финансовите затруднения се прилага на ниво домакинство и се отнася до домакинството като цяло.

- **Начин на събиране на данните:**

За променливата, за която се иска информация на ниво домакинство методът за събиране на данни е индивидуално интервю с респондента на домакинството. За променливите, за които се иска информация от отделните лица, методът за събиране на данни е индивидуално интервю с всички настоящи членове на домакинството на възраст 16 или повече години.

Предвид вида на събираната информация се разрешават само персонални интервюта (по изключение интервюта с упълномощен за целта представител за временно отсъстващи или недееспособни лица).

Възрастта се отнася до възрастта в края на референтния период за дохода.

- **Период на наблюдение:**

Променливите свързани с „Участие в културни мероприятия и дейности“ и „Формално и неформално участие в социалния живот“ се отнасят за последните 12 месеца. Променливите свързани с „Извършване на художествени дейности“ и „Срещи, събиране и общуване с роднини, приятели и съседи“ се отнасят за обичайния референтен период, а променливите свързани с „Материални лишения“ се отнасят за текущия референтен период.

- **Целеви променливи**

Модул 2015 съдържа 22 променливи, от които 1 променлива (HD080) се събира на ниво домакинство, а останалите 21 променливи (PS010 - PD080) се събират на индивидуално ниво и покриват лицата на възраст над 16 години.

Променливите от модула са както следва:

Участие в културни мероприятия и дейности

PS010 Посещения на кинопрожекции

PS020 Посещения на представления на живо – включва се посещение на театър, концерт, опера, балет, танцови прояви, представления провеждани на улицата, в парк и други. Участие на лицето в представление не се включва.

PS030 Посещения на културни обекти - такива обекти са исторически паметници, музеи, художествени галерии, археологически паметници и други.

PS040 Посещения на спортни прояви - включват се само организирани събития, т.е. гледането на спортно събитие по телевизията / компютъра се изключва. Посещението на спортно събитие с участието на децата от домакинството трябва да бъдат включени. Посещение на спортно събитие, в което лицето е участник трябва да бъде изключено.

За посочените променливи PS010, PS020, PS030 и PS040 при положителен отговор се посочва броя на посещенията, а при отрицателен отговор – най-важната причина. Терминът „наблизо“ се отнася не само до физическото разстояние, но и до достъпността. Например, ако киното се намира на повече от 10 км от жилището, но има удобен обществен транспорт се счита, че киното е достъпно.

PS041 Извършване на художествени дейности – тук се включват дейности свързани с фотография, пеене, танцуване, рисуване, занаятчийство и др., като се отнасят само за дейности извършвани като хоби. Всички професионални дейности се изключват.

Срещи, събиране и общуване с роднини, приятели и съседи

PS050 Честота на събиране със семейството (роднини)

PS060 Честота на събиране с приятели

PS070 Честота на контакти със семейството (роднини)

PS080 Честота на контакти с приятели

Променливите PS050, PS060, PS070 и PS080 се отнасят до честотата на срещи/контакти с роднини и приятели, като тук се включват само лица живеещи извън домакинството и в случай, че срещата е предварително планирана (случайната среща не се смята за „среща“). Контактите с роднини и приятели може да се извършват по телефон, SMS, интернет, писмо и други. Ако само се споделят снимки или постове не се счита за контакт с роднини/приятели.

PS081 Комуникация чрез социалните медии – под социални мрежи се разбира всеки сайт, който позволява на потребителите да създават публични профили в рамките на този уеб сайт, да образуват връзки с други потребители (не е задължително приятели или хора близки до респондента) и активно да участват в дискусии, разговори и други он-лайн дейности (споделяне на снимки, сайтове, писане на съобщения, харесвания и др.).

PS090 Помощ от други лица

PS091 Лични въпроси (лице, с което да обсъжда различни въпроси)

Въпросите PS090 и PS091 се отнасят до наличието на роднини, приятели, съседи, от които лицето да потърси съдействие/помощ (морална, материална или финансова) при необходимост, както и за възможността да обсъди различни лични въпроси с друго лице, независимо дали е член на домакинството или не.

Формално и неформално участие в социалния живот

PS100 Участие в неформални доброволчески дейности – отнася се за дейности, които се случват без предварителна организация и обикновено се извършват индивидуално, без заплащане. Неформалните доброволни дейности могат да включват:

- дейности за подпомагане на други хора, включително и членове на семейството, които не живеят в едно домакинство (например готвене, пазаруване за другите; грижа за хора в болница или вкъщи и т.н.);
- помагане на животни (грижа за бездомни животни);
- други неофициални доброволчески дейности, като почистване на плаж, гора и т.н.

Изключват се дейности, които индивидът предприема за собственото си домакинство, в работата си или в рамките на доброволни организации.

PS101 Участие в официални доброволчески дейности – включва извършването на някакъв вид неплатена и незадължителна работа чрез организация, клуб, религиозна общност и други. Дейностите могат да включват оказване на помощ на други лица, дейности свързани с околната среда (почистване на зелени площи, залесяване), животни (работа в приют за бездомни животни) или други общности.

PS102 Активно гражданство – тук се включват дейности като:

- участие в дейността на политическа партия;
- участие в обществена консултация;
- мирен протест (включително подписване на петиция, участие в демонстрация);
- писане на писмо до политик;
- писане на писмо до медиите;
- активно участие чрез Интернет (например петиция, писмо, и т.н.)

Участието в избори (местни, за парламент и други) не трябва да се счита за активно гражданство.

Материални лишения

Променливи, приложими на ниво домакинство

Финансови затруднения

HD080 Подмяна на изхабени мебели - „мебели“ са обекти като маси, столове, бюра, легла, гардероби, шкафове и др., които правят жилището по-удобно и комфортно за живеене. Тук акцентът е върху финансовата възможност за подмяна на остарели и изхабени мебели, като те могат да бъдат както нови, така и втора употреба.

Променливи, приложими на ниво физическо лице (лица на възраст 16 или повече години)

Основни потребности

PD020 Подмяна на износени дрехи с нови (неупотребявани) – акцентира се върху смяната на стари и износени дрехи с някои нови дрехи. Не е необходимо всички подменени дрехи да са нови, част от тях могат да са и втора употреба. Също така, предвид се взимат износени, а не модно остарели дрехи.

PD030 Два чифта обувки по мярка (включително чифт обувки за всички сезони) – понятието за обувки е широко дефинирано – включва ботуши, сандали и т.н. Обувките за всички сезони, от друга страна, се определят като всекидневни обувки с изключение на сандали и ботуши.

Развлекателни и социални дейности

PD050 Поне веднъж месечно събиране с приятели/семейството (роднини) за пиене/хранене – включва срещи в свободното време (след работно време, през почивните дни) с приятели или роднини у дома или в ресторант, заведение и др.

PD060 Редовно участие в развлекателна дейност – за понятието „редовно“ е необходимо съответните занимания да се практикуват поне няколко пъти годишно през свободното време. Развлекателната дейност трябва да се извършва извън дома и в повечето случаи е свързана с финансови разходи напр. за вход и/или пътни такси, за такси за използване на съоръжения / екипировка, за регистрационни и/или членски такси и др.

PD070 Изразходване на малка сума ежеседмично за лични нужди – акцентира се върху възможността лицето свободно да харчи пари, напр. за козметични и фризьорски услуги, за посещение на кина и театри, за закупуване на подаръци и т.н.

Трайни стоки

PD080 Интернет връзка в дома за лично ползване – тук се включва достъпа до интернет у дома независимо дали ще бъде чрез мобилен телефон, лаптоп, настолен компютър, таблет, смартфон или др. Пример за дейности, извършвани чрез интернет за лични нужди: социални мрежи, изпращане/ получаване на имейли, използване на услуги, свързани с пътуване и настаняване, създаване на уеб страници, блогове, интернет банкиране, четене или изтегляне на онлайн музика, видео, новини и т.н., търсене на информация, видео разговори, покупка/ продажба на стоки или услуги, участва в онлайн консултации или гласуване по граждански или политически въпроси и др.

PD090 Ползване редовно (всекидневно) обществен транспорт - отнася се до всекидневното ползване на обществен транспорт. Общественият транспорт включва каквато и да е форма на транспорт, който има поставени тарифи, фиксирани маршрути и е на разположение на населението (автобуси, влакове, трелеи, трамваи и т.н.) в града или за междуградски връзки.